

1 Weet jij wat een zelfstandig naamwoord is? Vink aan waar je het aan herkent.

- Je kunt er meervoud van maken.
- Je kunt er 'een' voor zetten.
- Het is meestal een ding.
- Het is een doe-woord.
- Het eindigt op een t, r of d.
- Je kunt er 'klein(e)' voor zetten.

2 Kleur de zelfstandige naamwoorden in de zinnen hieronder blauw.

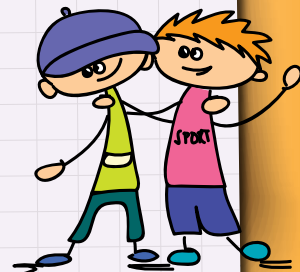
- Ik zie een hond.
- Het grote boek ligt op tafel.
- Er staat een kleine voor de deur.
- Een vrouw zag alles.
- Wat een gemene, laffe soepkom.

3 Welke zin is geen goede zin en waarom niet? Leg uit. Tip: er mist iets.

4 Kleur de bijvoeglijke naamwoorden hierboven groen.

6 En waarom heet het eigenlijk een zelfstandig naamwoord? Wat heeft het met namen te maken?

5 Kun je uitleggen waarom een zelfstandig naamwoord zelfstandig is en een bijvoeglijk naamwoord niet? Zoek eventueel op wat 'zelfstandig' betekent.

Spreektaal

3

Elif:
Een museum, eh, daar kun je dingen bekijken. Oude dingen en, eh, schilderijen enzo. Een museum zorgt ook voor die spulletjes. Dat ze niet, eh, kapot gaan. Daarom mag je ze meestal niet aanraken. Echt jammer!

Jan:
Een museum is een instituut dat waardevolle cultuurobjecten bewaart en toont. Het zorgt dat kunstwerken en historische objecten zo lang mogelijk geconserveerd blijven. Door de tijd vergaan ze namelijk langzaam. Ook tonen musea deze collectie in tentoonstellingen. Hun objecten zijn zo bijzonder of mooi, dat iedereen ervan moet kunnen genieten. Het is publiek bezit.

Yasin:
Een museum laat spullen zien die van iedereen zijn. Hele oude of mooie voorwerpen. Ze zijn niet van één persoon, maar van iedereen. Daarom bewaren musea die dingen en zorgen ze dat iedereen ze in het echt kan bekijken.

1 Lees de tekstballonnen. Leg bij elk kind uit of het spreektaal is of schrijftaal. Hoe weet je dat?

Elif

Jan

Yasin

2 Jan gebruikt de moeilijkste taal. Hieronder zie je een aantal dingen die hij zegt. Hoe zeggen Elif en Yasin diezelfde dingen?

Jan	cultuurobjecten / collectie
Elif	
Yasin	
Jan	publiek bezit
Yasin	
Jan	geconserveerd blijven
Elif	
Yasin	

Zulke superoude spulletjes zijn best wel gek om te zien. Ze waren ooit van iemand die eeuwen geleden leefde en nu al tijden dood is.

3 De tekst hierboven is informeel, het is spreektaal. Schrijf de tekst opnieuw, maar dan zo formeel mogelijk.

1 In het woord 'politie' hoor je een 's' die je niet schrijft. Hetzelfde geldt voor 'petitie'. Kun jij nog meer van die woorden bedenken? Schrijf ze links op.

2 Hoe kan het dat we bij al die woorden de 's' niet schrijven? Vertel wat jij denkt.

3 Hieronder zie je nog meer 'tsie' woorden. Schrijf op wat ze betekenen. Zoek het op in een woordenboek als je het niet weet.

anticipatie _____

imitatie _____

garantie _____

4 'Tsie' woorden komen oorspronkelijk uit het Latijn. Toen het Nederlands en andere talen die woorden overnamen, werd de 't' uitgesproken als 'ts'. Verbind de Latijnse woorden met de Nederlandse.

vakantie ●	● expositio
integratie ●	●
instructie ●	● integratio
participatie ●	●
actie ●	●
illustratie ●	● vacantia
functie ●	● participatio
expositie ●	●

5 Spelling kan veranderen. Lijkt het jou een goed idee om 'tie' in 'tsie' te veranderen?

1 Lees het verhaal hieronder. Wat is het voor tekst?

- verhalend informatief betoog

De eerste soort is de Europese draak. Deze draken zijn een soort reuzereptielen. Ze hebben schubben, spuwen vuur en gedragen zich als wilde dieren. Ze zijn gek op goud, dat ze verzamelen en verstoppert in de grot waarin ze wonen. Europese draken kunnen meestal vliegen met hun vleermuisachtige vleugels. Meestal zijn ze gemeen.

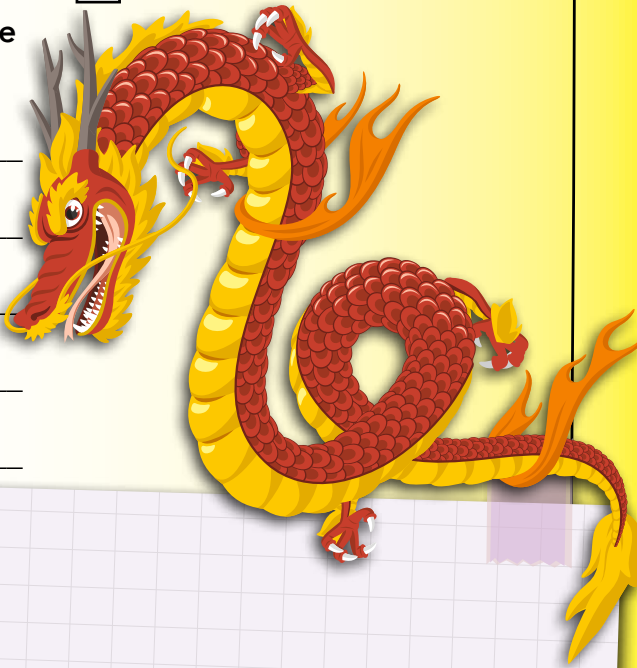
De andere soort is de oosterse (Aziatische) draak. Vooral Chinese en Japanse draken zijn heel bekend geworden. Dat zijn juist hele vriendelijke, goede dieren. Ze zijn heel intelligent. Deze draken zijn watergoden en hebben slangachtige lichamen: lang, dun en kronkelig.

2 Het eerste stuk van de tekst mist: de inleiding. Hoe weet je dat?

- Je valt midden in het verhaal.
 De tekst is te kort.
 'Deze draken...'
 Het is een vergelijking.
 'De eerste soort...'

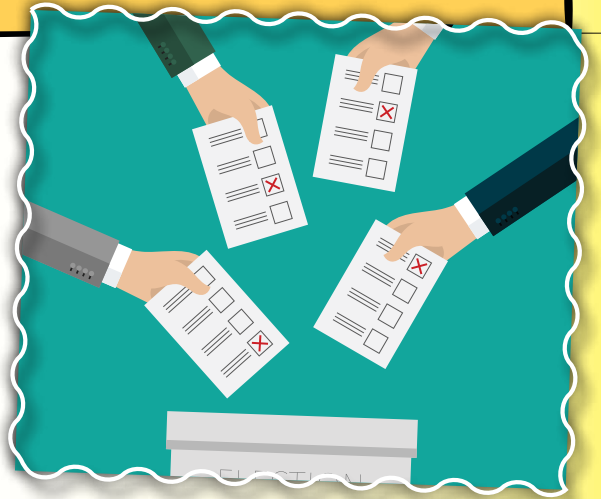
3 Schrijf zelf een inleiding van twee of drie zinnen voor de drakentekst.

4 Maak een tabel waarin je Europese draken vergelijkt met oosterse draken. Gebruik steekwoorden.

5 Welke draken vind jij zelf interessanter: Europese of oosterse?

1 In Nederland mag (bijna) iedereen van 18 jaar of ouder stemmen als er verkiezingen zijn. Weet jij waar ze dan voor stemmen? Vertel.

2 Je kunt pas stemmen als je 18 jaar oud bent. Praat hier met drie klasgenoten over. Wat vinden zij van deze leeftijdsgrens? Vinden zij het goed of vinden ze dat je al jonger moet kunnen stemmen? Noteer hun voor- en tegenargumenten.

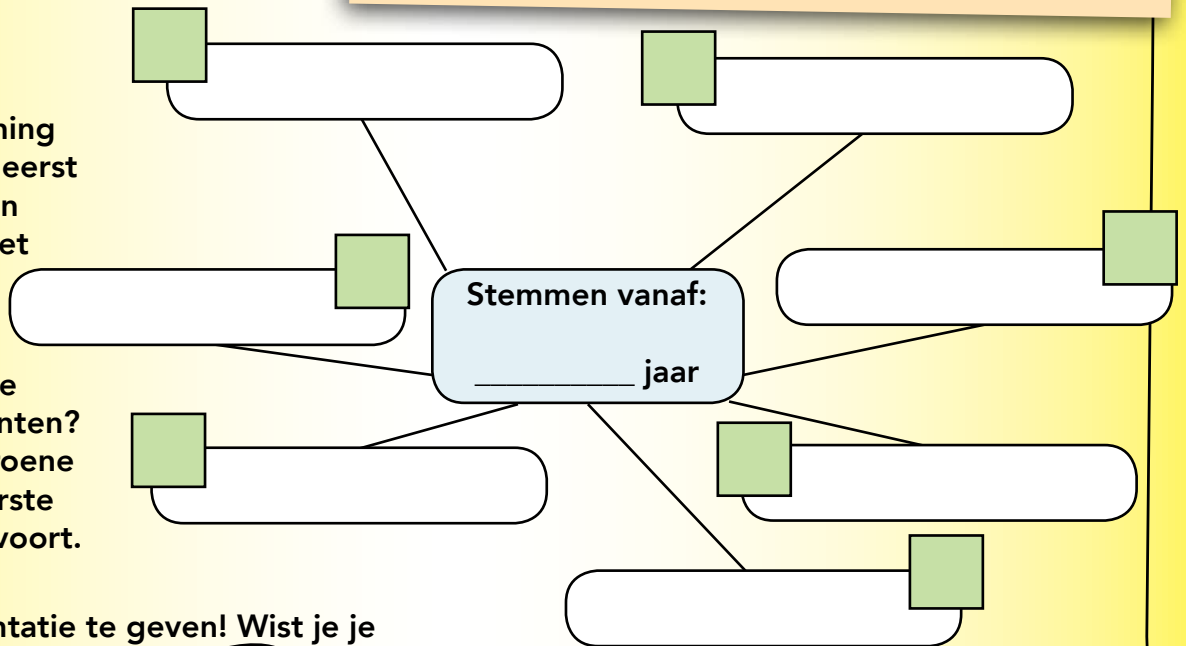
Voor:

Tegen:

3 Wat vind je zelf? Vul in: Nederlanders moeten kunnen stemmen vanaf hun

_____ verjaardag.

4 Bereid een korte presentatie voor waarin jij jouw mening verdedigt. Noteer eerst jouw argumenten in steekwoorden in het woordweb.

5 In welke volgorde geef je de argumenten? Zet een 1 in het groene vierkantje bij je eerste argumenten, enzovoort.

6 Tijd om je presentatie te geven! Wist je je publiek te overtuigen? Vertel.
